

LEKSANDSLÅTEN

Upptecknad av Carl Gudmundsson.

Först spelas »krusut» (krusigt) d. v. s. ett slags förspel till dansen, t. ex. en vanlig låt i 3/4-takt, varunder flickorna bjuda upp pojkarna till dansen, en låtdans. Denna dansas på så sätt, att paren hålla sig tätt slutna till varandra och svänga runt ungefär som när en kvarnsten svänger. Kavaljeren håller högra foten, när det dansas åt höger, med tyngdpunkten vilande på klacken, så gott som på samma ställe hela tiden. Med en stampning med vänstra foten, som markerar vändning, vänder paret om och dansar åt vänster, varvid vänstra foten bibehåller samma läge som förut den högra, då det dansades åt höger. Med den andra foten, som är i ytterlinjen, markeras takten, fast i synkopertakt. Damen svänger runt kavaljeren, i ytterlinjen, men med bibehållande av minsta möjliga omkrets. Man brukade även dansa tre i taget, och merendels då två damer och en kavaljer.

När nu den första omgången eller förlåten är slut, blir det en livlig tävlan bland pojkarna att få köpa låten av spelmannen. I Leksandslåten få nämligen flickorna (även gifta kvinnor) bjuda upp till dans hela tiden. Men genom att köpa låten, vilket var förbehållet männen, får den som först lyckas göra detta tillfälle att bjuda upp sin dam, samtidigt som han (den köpande) då intager ledareplatsen.

Då en av pojkarna (eller de gifta karlarna) fått köplåten och spelmannen stoppat slanten i livstyskfickan, spelar spelmannen upp en låt, och den som nu köpt låten stiger fram på golvet och stampar. Var han rik och storkaxig, så var stampningen därefter. Han kunde ibland hoppa upp jämfota och stampa till

med båda fötterna samtidigt, så att det dånade i dansstugan. När pojken stampat, kom den flicka fram, som han vid förlåten blivit uppjuden av och dansat med, och de dansade. De andra flickorna finga bjuda upp som vanligt. Under tiden passade än den ene, än den andre av pojkarna på att stjäla den flicka som låtköparen dansade med och dansade med henne. Dock fick ingen stjäla mer än en gång, och ingen flicka fick bjuda upp den som köpt låten, utan han fick under tiden stå som åskådare. Men innan spelmannen spelat ut låten, måste pojken som köpt den, hava tillbaka den flicka han stampat för. Då hände det ibland, merendels på skämt, att spelmannen i förtid avslutade låten med dessa takter:

och sjöng samtidigt spydigt till: »Säg, vill du gift' dej, Karin» (eller vad låtköparens flicka hette).

När nu låten avslutats på sådant sätt, måste »kjolsäcken» fram, d. v. s. en ny låt måste beställas, och pojken fick stampa för sin flicka igen. Det dansades lika som vid första låten, men nu var pojken mera påpasslig att i tid få igen sin flicka. »Kjolsäcken» eller »kjolsäckslåten» var en benämning för den låt som blev på köpet, och merendels fick den, som från början köpt låten, en låt till, så att betalningen egentligen gällde för två danser. Priset på låten var efter råd och lägenhet, men merendels 3 skilling.

LEKSANDSLÅT I

Melodin spelas rätt igenom med repris.

LEKSANDSLÅT II

Melodin spelas rätt igenom med repris.